

Géczi János

# A tenyérjós



Géczi János

# A tényérjós

ATHENAEUM

Copyright © Géczy János, 2019

Minden jog fenntartva.

Kiadta az Athenaeum Kiadó,  
az 1795-ben alapított Magyar Könyvkiadók  
és Könyvterjesztők Egyesülésének tagja.  
1086 Budapest, Dankó u. 4-8.  
Telefon: 1-235-5030  
[www.athenaeum.hu](http://www.athenaeum.hu)  
[www.facebook.com/athenaeumkiado](http://www.facebook.com/athenaeumkiado)  
[athenaeum@lira.hu](mailto:athenaeum@lira.hu)

ISBN 978 963 293 922 3

Felelős kiadó: Szabó Tibor Benjámin  
Felelős szerkesztő: Besze Barbara  
Szerkesztette: Reményi József Tamás  
Műszaki vezető: Drótos Szilvia  
Borító: Földi Andrea  
Nyomdai előkészítés: Tóth Viktor



Készült a Gyomai Kner Nyomda Zrt.-ben,  
a nyomda alapításának 137. esztendejében, 2019-ben.  
A Magyar Könyvkiadók és Könyvterjesztők  
Egyesülésének tagja.  
Felelős vezető: Csöndes Zoltán vezérigazgató  
[www.gyomaikner.hu](http://www.gyomaikner.hu)

*Tudja, hogy az idő azon részében, amely az ő ideje is, Budapest a világ közepe. És ebben az időben van két mozdíthatatlan pillanat, dátummal meghatározható. Az első az, amikor felrobban a busz. A második, amikor a József utca 18. szám alatti, két embernél többet befogadni képtelen, üzlethelyiségből kialakított jósszalomban megérti az ábrát. Egy tenyér ábrájában azt, hogy az eszement káosznak a rajzolata képes magyarázatul szolgálni. Mire? A valóságra?*

## 1.

Judith áttöri magát a tömegen, előkotorja a táskájából az amúgy füttyjelre is megszólalni képes slusszkulcstartót, s távirányítással kikapcsolja a jósda riasztóját. Leveszi a lakatot, kinyitja az ajtózárat, és betaszítja az ajtót. Megvannak az árnyai, konstatálja, amint belép a helyiségbe. Az asztal borvörös bokharáján fénysávok hevernek, az útjukba került tárgyak sötét árnyékai haránt fekszenek a padlón. Árnyékkutyák. Vagy árnymacskák. Az ebek hasznosabbak s hűségesebbek. Biztonságban érzi magát.

– Ideje elkezdeni – nógatja önmagát. Rápillant a mikrofonra, tegnap este bizony elfeledte kikapcsolni. – Kint is hallották – mondja továbbra is fennhangon. – Sebaj.

Valóban, a járdán némelyek fölkapják a fejüket, s értetlenül pillantanak az üzlet felé. Kizárólag egy tétován imbolygó vénasszonyt láthatnak, aki egy csillogó műszeren babrál.

- Szép napot! - köszön ki rájuk a mikrofonon keresztül Judith. Úgy érzi magát, mintha pulpitusra emelt, kivilágított terráriumban sertepertélne. - Szép és sikeres napot mindenkinek! Kezdődik a rendelés.

Egyetlen mozdulattal függönyözi el a helyiséget. Ő azért kilát, a túll ilyesmire lehetőséget ad. Judith sejti, nem lesz forgalma. Dél előtt bizonyosan nem lesz látogatója, hogy megállapítsa, ahhoz elég volt a kártyalapjaira pillantania. A városi szmog és a szélcsendes idő nem kedvez effajta munkának, így a megélhetésének sem. De az sem, ha forrong a város.

Csak éppen itt mindig s minden forrong. Lehet, éppen ez a hely lényege.

- Ideje elkezdni. - De ez sem több, mint a napi rutin. Túl kell mindent élni.

Előhúzza a katalógusát. Doboznyi gyűlt össze évek alatt a feljegyzéseiből, nagyjából rendszerezte már a leskribált megállapításait, amolyan pozitivista mű rejtőzik a tényanyagok halmazában, meglehet, tudomány sosem válik belőle. Nem olyan a dolog természete. Az arcon megjelenő érzések többsége együttesében sem, külön-külön sem a biológiai örökségeket jeleníti meg, még csak nem is a testi folyamatokat. A társadalmi sajátosságok lenyomatai. A sírás például, holott kétségtelen, van fiziológiai alapja is, hiszen érzelmi megrázkódtatás váltja ki minden esetben, hacsak nem színész produkálja, alapvetően az emberi szocialitás terméke. Ámbár mondható, hogy a temetésen tapasztalható zokogás kizárólag az európai emberközösségek számára követendő norma. A közép-amerikai indiánnál az örömet sírással szokás megjeleníteni. A buddhista pedig lakonikusan búcsúzik

a szerettétől, a sírás kifejezetten hitetlenségének lenne a jele. Judith elérkezettnek találja az időt, hogy terepismerete, világlátottsága és gyakorlata nyomán elkészítse a mosoly atlaszát.

Maga elé rakja valamennyi emberi rassz alcsoportjainak koponyarajzát. Megfakult, sokszor megnézett, kartonra nyomott sziluettek. Kétségtelen, az arckoponya csontjainak reliefje és egymáshoz való aránya, a ráfekvő izmok és ízesülések plasztikája befolyásolja a faces kifejezéseinek lehetőségeit, de hogy miként valósulnak azok meg, nos, annak rendjét az istenért sem képes fölfedezni. Nézi a bizakodó, kedélyes, jovialis személyeket, a mosoly megjelenése egzaktul leírható a derűvel, életvidámsággal, optimizmussal és a nyíltsággal. Telve a környezet iránti bizalommal, amellyel partnere felé fordul az ember.

Ha nincs benne rend, akkor abban sem képes a mintázatot fölfedezni, amit tapasztal.

Egykor két csoportba tudta osztani a mosolyképeket, s ez a felosztás továbbra is megváltoztathatatlanak tűnik. A kisebbik halmaz ábráinak értelmet képes tulajdonítani, a másikban kizárólag az a közös, hogy az arcok ugyan az első pillanatban megnyerőek, sőt rokonszenvesek, de a pillanat szétfoslásával egytől egyig maszkosnak érzi őket. Az archaikus társadalmak kevésbé megbízható, egzaktoknak nem mondható vizsgálataiban, amelyeket az antropológusok először is a néprajzi kutatásaik során dolgoztak ki, nem talál fogódzót. Csakis a korai gondolkodás modellélőlényeknek, az amúgy mosolygásra képtelen kutyáknak az észjárását megfigyelő kutatóktól kap útmutatást. A kutyák többnyire csupán csak igéket ismernek – szaladni, elbújni, támadni, enni –, főneveket – erdő, ajtó, etetőtál – alig, az elvont főneveket – búvóhely, kijárat, étkezési hely – még kevésbé. S főnevek nélkül nincs elmondható története senkinek, ismeri fel s vonja le Judith a

maga következtetését, legfeljebb cselekvési láncolat jöhet létre, s válik az igék révén kifejezhetővé. Igen, a mosolyképek azon részéből, amelyet semmitmondónak érzékel, semmilyen történetet nem képes kibontani.

A morfondírozástól elvonja a figyelmét a külvilág. Sűrű sorokban vonul a tömeg a főutca irányába. Zajtalan masíroznak az emberek, fiatalok, idősek, nők, férfiak, jól öltözöttek és toprongyosak, csupa néma magyar. Az a félelmetes bennünk, hogy hangtalanok. Fegyelmezettek, és nem csapnak lármat. Surrognak, mint vonuláskor a varjak. Transzparensüket emelnek a fejük fölé, amelyeken trágár kifejezések olvashatóak, olyasmik, amelyeket a huszadik századi regényekben sem szokás leírni. Újabban a politikusok s még inkább a politikából kiebrudaltak szokása. A nemiséggel, a tápanyagcserével kapcsolatosak – Judithnak eszébe villan Nancy egykori megjegyzése: figyelje csak meg, a társadalomban a hatalmi visszaélés első jele az, amikor a fajfenntartással és az egyéni élet megtartásával kapcsolatban nyilvánosan jelentkeznek a káromlások. Amikor eljut az ember a másik ember nyelvi kiirtásához.

Transzparensük vonulnak, vagy állampolgárok?

A káromkodás, a durva, alig artikulált beszéd az erőszak jele, az uralkodás kifejező eszköze. Amúgy hasznos, mivel jelzi, hogy az ember személyiségében hol húzódik az állati és az emberi határvonala.

A káromkodással kapcsolatos szavak azok, amelyek az emberi nyelvben minden más előtt jelennek meg. Az agytörzsben lokalizálhatóak, s nem a magasabb funkciót ellátó agykéreg rétegeiben. A vetélytárs ócsárlása, az ellenfél leszólása, szidalmazása, az ellenség semmibevétele jön létre először az emberi kommunikációban, majd csak később következnek a



kompromisszumhoz s jóval később a történések árnyalt elmondásához szükséges kifejezések.

A mosoly azoknak szól, akikkel közös csoportban vagyok. Akiknek a számára jelzem, hogy azonosnak tekintem magammal őket, vagy magamat velük.

Az utcai tömegben senki nem mosolyog. Igaz, nincs köztük sem kínai, sem kubai, sem vietnámi, sem arab. Még csak cigány sem. Ők akkor is mosolyognak, amikor nem. Ennyire elszánt, rezzenéstelen arcú, üres tekintetű embereket Judith pusztán az intézet ápolójai között látott.

Nincs mit tenni. Megtörli a homlokát. Felemelkedik a székből, karjával rátámaszkodik az asztallapra. Egyidejűleg nézi az összes képet, hagyná magát azonosulni a benyomásaival. Hiába. Nincs eredmény. Aztán odahúzódik a függönyhöz, szemlézi a vonulókat. Van rendezettségük, kétségtelen. Mindegyikük jelre vár, s ez a várakozás szervezi őket egységbe.

- Tanítást elváró lények vagyunk - állította Judithnak az utolsó beszélgetésükön Törp papa -, akik kizárólag a felénk irányuló közlési helyzetek és önkények révén alakítjuk ki a kulturális normáinkat. - Néhány nappal korábban érkezett meg Izraelből, s az onnan hozott személyes üdvözetek, apró tárgyak átadása miatt kereste Judithot. Haifa mellett üdült, éppenséggel abban a tengerhez közel eső kisvárosban, ahol egykor Judith egy évet tartózkodott, de aztán mégsem talált a települést életre alkalmasnak. Pedig sokáig hezitált, mielőtt ott keres magának foglalkozást és lakhelyet: választása azért esett Tirat-Carmelra, mert azon városok egyike, ahol kevés a zsidó lakos. Főként arabok élte város, őshonosokkal és Afrikából, mindenekelőtt Marokkóból odatelepültekkel. A Golán-fennsík közelsége azonban nyugtalanítja, mégsem

biztonságos, ha egyszer csak bomba hullhat az ágyába. Bombából egy elég volt, az, amely a Ferihegyre tartó autóbustt felrobbantotta Budapest külvárosában. – Az emberé az egyetlen tanításra vágyó faj.

– Mármint a földön – kajánkodik Judith. Törp papa irtózik minden ezotériától és a földön kívüli civilizációban bízó tudománykodástól.

– De mi köze ehhez a mosolyomnak?

– Annyi, hogy jelzed, nyitott vagy a társas viselkedést elfogadni s annak céljaival azonosulni.

– A mosoly a közösség jele? A mosoly az a csavarmenet, amelybe hatolva egybeeresztélhető és összetartható egy csoport?

– Hát mi más is lenne? A mosoly jelzi, hogy gondolatot tulajdonítunk a másik viselkedésének. Azaz érzékeljük, hogy annak célja van.

Törp papa annak utána elköszön. Totyogva távozik. Aprókat lép, mert élemedett kora miatt nagyobbakra nem képes. Mint egy gyermek. Mint Hanna, ha nem az éjszakában rohan.

Az utcai tüntetőket – az az érzése Judithnak, hogy téli álomba vonuló, végtelen raj – nem fűti semmi izgalom, nincs meg bennük az a láz, amely a felháborodottság nélkülözhetetlen jellemzője. Az utca tájolását követve keletről nyugatnak monoton sodródni, mígnem az okoz némi nyugtalanságot, hogy feltorlódik, oda-vissza hullámszik a tömeg. Néhány perc céltalan téblábolás után, szinte vezényszóra aztán mindenki hátrafordul. Masíroznak az utca másik vége felé.

Judith Izraelből kapott ajándékai között egy szórakoztató könyvecske is akad, magyar nyelvű, miniatűr nyomdatermék. Örökény átírt egypercseit adta ki valaki a Közel-Keleten, kalózkidrásban, s annak egyik példánya vált kedvelt olvas-

mányává. Ha felcsapta, miként az *Egri csillagok*ban Jumurdzsák a Koránt, mindig megtalálta benne az aznapra szóló útmutatást. Mielőtt ismét friss szemmel felügyelné a tüntetést, mintha ezt olvasná:

„Hozott egérrel és szalonnával kapcsolatépítést vállal dr. Varsányiné.”

Judith ma másodjára is a szájába vesz egy ceruzát. Sosem írt vele, csupán ki van hegyezve. Újabban hegyezett ceruzákat lehet csupán vásárolni. Igen, Judith reggelenként, alighogy fölbred, ceruzát illeszt a szájába. B11-est. Inkább a zöldre festettet kedveli, és nem a barna, színezetlen héjút. Fél órán át tartja az eredetileg más célra alkalmas íróeszközt a fogai között. Mindkét szájszögletén túlnyúlik a ceruza, így nem csupán az ajkait egyenesíti ki, de az arcgödrét is benyomja, mélyíti. Olykor eszébe jut, ha bárki látná, akkor fogazatával botot hurcoló kutyát érzékelhetne. Talán egy vén, kopott szőrű agarat.

## 2.

Judith! – Egyetlen keresztnév, szabad kézzel írva, akkurátusan formázott betűkkel, az ablaküvegen belülről feltapasztva. A turbános fiatalember most oldalazott ki a tömegből. A szatócsboltszerű helyiség ajtaja előtt hezitál. Az ajtó üvegét belülről könnyű csipkefüggöny takarja, amelyen, éppen a gránátalma alakú minták közepén, át lehet látni. Bent, a pult mögött terjedelmes nő üldögél, hófehér ujjait számolgatja, avagy tornáztatja. A tömeg összezárul az ifjú mögött, nem hagyja meg érzékelhetőnek a hiányát, legyen bár tüntető menet tagja vagy olyasféle járókelő, aki a járdán állva kíséri figyelemmel az elszántan vonulókat. A fővárosban hetek óta forrong a diákság, miközben hol a jeges eső szemerkél, hol pe-

dig hódara szítál. A platánok, ecetfák és csertölgyek ágakon maradt, elszáradt levelein próbálkozik saját, állandó hangokra lenni a váltakozó decemberi csapadék. Selyempapír-zizegés hangját hallatja ez is, az is.

A fiatal férfi, amikor reggel felébred, még semmit nem tud arról a kisvállalkozásról, amelynek szutykos bejáratánál téblábol, amint azt sem sejtheti, hogy hamarosan belép oda, s némiképp szorongva letelepszik a kényelmetlen forgószékre, amely aztán többször is, hogy izeg-mozog rajta, levetni készül magáról. A különösen öltözött ifjú ember több órán keresztül abban a józsefvárosi sarokházi üzlethelyiségben marad, amely nem olyan régen dohány- és cigarettaféléket, tűzszerszámokat és szipkákat árusító trafikként szolgált, s amelyet a kerületi önkormányzat, hogy a bérlő elhalt, a bérlemények gazdálkodásával foglalkozó hivatalnok egy fontos ismerős távoli rokonának adott át időszakos hasznosításra.

A tüntető menet nem ritkul. Újabb és újabb emberek sodródnak az úttesten, nem kiabálnak, nem rombolnak, nem énekelnek, csak az alkarjukat rázzák meg időnként vagy teszik keresztbe. A tömegben fennakadt autóbuszokat elhagyják az utasok, az autók pedig útszélre állnak, s a vezetők a tétlenségbe beletörődve várakoznak, hogy továbbhaladhassanak.

A fiatalember ott vesztegel a futófénnyel percenként többször is kiíródó *Jóslás* megállítótábla alatt, s azt találja a kirkatüvegre feltapasztott cetlik egyikén, hogy az élet útvesztőjében az angyalok segítenek eligazodni. Ők azok, akik utat mutatnak, hogy tisztábban lássunk a jövőbe, és segítenek helyes döntéseket hozni a mindennapokban. Alatta másik cetlinyi szöveg. Azt hirdeti, hogy a tenyérjóslás és a kártyavetés e helyen ingyenes.

De a legérdekesebb a legelső papírlapon olvasható: „Sokszor, ha megakadunk az életünkben, csak egy igenre vagy

nemre van szükségünk. Gondolj rá erősen, és tedd fel magadban a kérdést! Ha a válaszod nem, akkor feltétlenül lépj be hozzám!”

Aláírás: Judith.

### 3.

– Miben segíthetek? – szólal meg recsegve a hangszóró. A magas kilincs mellett rikácsol a berendezés, mérete nem nagyobb a kaputelefonokénál. Tulajdonképpen közvetlenül a fiatalember fülébe szól. Géphang, a magánhangzók nem kellőképpen kiejtettek, valami hiányzik ahhoz, hogy teltek legyenek. Hiába kutatja az érzékelőt, amely bekapcsolta a magnót, nem találja.

Belép. Lehámozza magáról a kabátját, s mert nem tudja máshová helyezni, amikor leül a pult elé, az ölébe gyúri. Az asszony továbbra is az ujjával foglalkozik, azokat mustrálja, fehérek, mint a bekötegetelt újhagyma, konstatálja a fiatalember, majd azon töpreng, mivel olyan szokatlannak találja, mi lehet az az embernél nagyobb szerkezet, amely a jósnő mellett, a sarokban áll.

– Iván – böki oda az asszony, hogy követi a fiatalember tekintetét, s rápillant a poros és rozsdás szerkezetre.

– Hm.

– Hivatalos nevén AN602 – és a nő tovább fixálja imádott ujjait. – Ámbár akadnak, akik RDSZ-202-nak hívják. Már ha fölismerik.

– Nem bomba ez?

– Hát persze, az! Ahogy pedig nyugaton hívták, az ötvenes években, a hidegháború idején, Cár-bomba. Nem találja helyénvalónak?

– Hatástalanított? – kérdez vissza a feszült ifjú.

– Ez a dolgom, persze. Miben segíthetek? – s Judith kihúzza a bokharaszőnyeggel leterített asztallap alatt a fiókját, elő-

kotorja belőle a kettétört, megpuhult kekszet, amelyre korgó gyomra miatt szüksége van. Ég a gyomra. A kettő közül a nagyobbik darabot a szájába helyezi, fogaival darabokra zúzza. Kimérten nyeldekli a falatkákat.

- Hm.

- Nyugodtan hagyja a turbánt a fején.

- Hm.

- Ne hümmögjön!

- De, én megengedem ezt magamnak.

- Na, na, mire e joga?

- Mert én találtam ki magamnak - mordul fel a metszett szemű, kreol férfi.

- Önfelkenés?

- Nem. Csak unok magyarázkodni. Elég a hm. Kész.

A jósnő először figyel érdeklődéssel rá s a fejét beborító feltekert szövetre. Finom szövedék. Majd az arcába. Ámbár nem is az arcába tekint, hanem ami mögötte van, még inkább arra, ami a homlokcsontja mögött rejtőzik. Szép ez a fiú, és öntudatos. És ostobának látszik a közönyössége mellett, akár egy ázsiai teve.

A nőn, a legutóbbi mozdulat miatt, félrecsúszik a paróka, hosszú, félvörös póthaja alatt kopasz, ettől olyan számkivett, méregeti az esetlenül üldögélő, mokány fiatalember. Aki arra vár, hogy ismét megszólítsák, s nem látszik rajta türelmetlenség, de sóvárgás sem. A bomba mellett ülve akadt ideje elég. Amúgy is olyan arabféle.

- Adja a kezét. Megnézem.

- Nem mostam meg reggel óta.

- Nem érdekel a rájuk ragadt kosz. Mindenkinél ugyanaz. Budapesté. Ez egy ilyen mocskos hely.

Hosszan mustrálja, tapogatja a fiatalember nőiesen keskeny tenyerét. S megérzi a finoman illatosított test kipárol-

gását. A tenyér vonalai egyfolytában változnak, ami megmutatja jellemünk formálódását. Félévente, évente vadonatúj vonalak, mellékvonalak jelenhetnek meg, személyiségünk, materiális és egészségügyi állapotunk, illetve körülményeink változásairól mesélnek az értő szemnek. A sorselemzők szerint mindkét tenyeret egyidejűleg kell vizsgálni. A bal kéz a lehetőségeket, a jobb azok megvalósulását tartalmazza. A bal kéz hordozza a születés kori kilátásokat, lehetőségeket, az egészségügyi gondokra utaló jeleket. Ebből olvashatók ki az élet első felének várható eseményei, az anyai ágon öröklött hajlamok, a jellemre és a szellemi örökségre utaló jelek. A jobb kéz magában foglalja a bal kézben jelzett kilátások, lehetőségek megvalósulásának esélyét, útját. Ebből láthatók az élet második felének várható eseményei, az apai ágon öröklött hajlamok, lehetőségek, a jellem változásai, a betegségek megjelenése, a testi örökségre utaló vonalak.

- Másra nem kíváncsi?

- Nem - jelenti ki vészterhesen a jósnő. - Érdektelen.

- A nevem? A születésem időpontja? Egyebek? Nincs rájuk szükség?

- El ne mondja!

Az asszony jó három órán át vizsgálja a fiatalember mindkét tenyerét. Legelőször a balt, majd a jobbat. Följük görnyed, hátrább hajol, lapogat, kikutat. Majd lehelyezi azokat az asztal lapjára, fel-le forgatja, hogy negyedórákra érintetlenül hagyja mindegyiket. Ismét és ismét megtapintja a bal, száraz tenyeret, ernyedten behunyja a szemét, és könnyű mutatóujja ujjbegyével követi a halovány tenyérráncokat, elhagyja a balt és előszedi a jobbot, a nedvesebb tenyeret, hogy azt is földérintse, topográfiaját részletesen kikutassa. Hétszer végzi el a két férfimark kikutatását, s tevékenysége végeztével nem emeli fel többé a fejét.

- Nem tudok magának semmit sem mondani. Menjen! De nem mondom azt, hogy viszontlátásra.

- Akkor nem tartozom semmivel?

- Nem. Ilyesmikért nem kérek pénzt. Ha ad, akkor ad. Ha nem, akkor vegye úgy, hogy nem tudtam ellátni a feladatomat.

Az utcán sötét van, akár a becsukott hűtőszekrényben.

#### 4.

- Baszki! - vágja magát hátára a nagy virágos huzattal leterített analízisdíványon. - Hagyj aludni! Amúgy is olyan itt, mintha a paradicsomban feküdnék. Hagyj békén!

- Akkor ne feküdj oda! Az, aki előtted használta, inszomniában szenved.

- Ha nyegedóra múlva felébrednék, akkor végezheted a munkádat. Most pedig alszom!

A jósnő, ahogy sejthető, rázuhan a pszichológus asszony lakásszobából átalakított rendelőjének elhasznált díványára, és átmenet nélkül elalszik. Nyitott szájjal horkantgat. Gusz-tustalan látvány, állapítja meg a pszichológus, és óvatosan kihúzza természetes asztalának fiókját, előkotorja az ezüst stopperórát, és megnyomja a gombját. A gombot ördögfejként formázták meg egykor, mostanra a fej alaposan megkopott, s leginkább egy cseresznyemaghoz hasonlatos. Hamarosan koffeines csokoládékockát halász elő feneketlen mély táskájából, és elszopogatja. Imádja a csokoládét, bizsereg tőle a füle töve. A páciense pontosan tizenöt perc múltán ébred fel, de csak a festéktől súlyos szemhéját nyitja meg résnyire, amúgy meg sem mozdul.

- Baszki! Most aztán bekaptam!

- Ne káromkodj, a verbális agresszió intenzitása nem teszi lehetővé, hogy kellően mélyen megértsd a helyzetedet,



amelyről azt hiszem, amúgy sem eléggé rózsás. Mi az, ami ennyire feldúlt?

- Először nem voltam biztos az eredményben, ezért, ahogyan kell, hétszer végeztem el a vizsgálatot. Hogy kiadja a statisztikai valószínűséget.

- Persze. És amúgy is kedveled a számmisztikát.

- Mindegyik ugyanazt az eredményt adta.

- Öregszel, drágám, arra gondolsz! Ennyi idő után már bízhatnál a rutinodban.

- Ez az „öregszel” megjegyzésed nem esik jól. Mintha az esküd sem tenné lehetővé, hogy ilyesmiket mondj a pácienseidnek. Vagy rosszul emlékszem?

- Korrigálok. Öregszünk.

- Egész nap nem volt egy piculányi bevétel. Akkor jött ez a tag, éppenséggel tenyérjósást kért, elfecséreltem rá a délutánom felét, és többé-kevésbé elküldtem, hogy nem tudok neki semmit sem mondani. Ráadásul, tudod, az elveim miatt, éppen ennek az ellenszolgáltatásáról eleve lemondtam.

- Mindig könnyelmű voltál.

- Bejött, és világosan tudtam, hogy az ajtónyitáskor az érkezik, akit nekem rendelt a sors. Nafene. De hogy ki fia-borja, azt nem sejtettem, csak miután elém helyezte a mocskos tenyerét. Ugyanolyan mocskos mind! Szarban turkálnak évtizedek óta. Meglehet, abban is turkálnak. Semmi kétség.

Végül dolgozni kezdenek. A jósnő laza izmokkal hever a paradicsomot imitáló, ámbár kényelmetlen ágyon, időnként tekintetével sorra veszi a plafon foltjait, elréved a csillárt tartó kampón és a kampót magában foglaló stukkódíszítményen, megszámlolja a sarkokat, különös módon ötöt, elidőz annál, amelyben villámszerű, vékonyan megrajzolt vonalat fedez fel. A pszichológus, aki a jósnő számára csak a hangjával van jelen a kezelésből maradt negyvenöt percben, időnként kérdé-

seket tesz fel, ha úgy érzi, a páciense mondatai nem pontosak, s nem arra szolgálnak, hogy kifejezzenek, de még inkább, hogy elfedjenek valamit. Ezt-azt. Egy érdemi adatot. Egy fontos érzést. Egy alapvető jelenséget.

Tény az, hogy megfogalmazhatatlan utálatos érzés uralja reggel óta a páciensét, s az ezáltal okozott nyugtalanság baljós előérzeteket ébreszt benne. Amikor levette a portált elfedő rolóról a lakatot, majd leemelte az ajtót átlósan elzáró vaslécet, hogy nyisson, a jósdá levegője sem tűnt barátságosnak, mintha valaki éjszakai dolgozott volna ott benn. Vendégfogadásra semmiképpen sem tűnik megfelelőnek. A helyiséget rég feltört záptojás szaga tölti meg. Szellőztet, puha ronggyal törli át a viasztól fényes tárgyakat, s ellenőrzi, hogy a látogatók részére elhelyezett forgószékek ülőlapja megmaradt-e ingatagnak. Ebédidőig nem történik semmi, senki se nézett be kártyát vettetni, anyagi figyelem felől érdeklődni, de a nyugalma csak nem billen helyre. Léhának találja magát, és feleslegesnek. Nincs ember, akinek szüksége volna rá. Kénytelen-kelletlen ugyan, de elkezd a teendőiről gondolkodni, majd, hogy nem jut semmire, a saját élete felől, amelynek folyamát némiképp befolyásolják az utcán folyó zavaros események. Teát főz magának, zöldet, elrág mellé fél doboz korpás kekszet, s étkezését befejezván letisztítja nyelvével a felső és az alsó fogsorát, és kényszeredetten magának tesz fel néhány kérdést. Mennyire elégedett az életével, ha az hatással van a mindennapi munkájára, még pontosabban arra, hogy miként is fogadja és látja el alkalmi vendégeit? Ezek a vendégek – többnyire a szomszédos háztömbök lakói, de semmiképp nem olyanok, akik a kerületen kívülről érkeznének – annyira el vannak foglalva a saját nyűgeikkel, szerelmi szerencsétlenségükkel, anyagi kilátástalanságukkal, az események súlyá-

val, mindennapos tehetetlenkedésükkel, hogy nem érzékelik a jósnői tevékenykedés során felszínre bukkanó balfogásokat, szakmai hibákat. Mennyire akarja a jövőt – s vele természetesen a vele együtt járó jelent és a hozzáragasztott múltat? S végezetül: mennyire is volt és marad átjáróház az élete, s ha már igen, akkor nem lenne-e jobb kiürítenie? A megújulástól sosem félt, kaphatónak mutatkozik rá, de most azt érzi, ha kilépne budapesti sorsából, akkor elszalasztaná az alkalmat, hogy megtudja, ki is fog ebbe a sorsba, mint egy irodába, váratlanul betoppanni. Délután kettőkor tudja, nem ő fog jósolni hamarosan betérő ügyfelének, hanem az hozza magával, s éppen neki, a jóslást.

– Hát nem ugyanolyan volt a jobb keze? És nem csak a tenyere, azokkal az átkozott arcusokkal, dudorokkal, mintázattal, hegekkel, sebekkel, de a hátfeje is. Meg a bütykök között, a szőrös ujjak dorsalisai!

– Megnézted a balt?

– Meg én! Szakadna rá az ég!

A túlzottan ápolt fiatalember némán adja át magát a jósnő mozdulatainak. A jósnő nem kíváncsiskodik, éppen elég neki a kezében nyugvó két fiútenyér ahhoz, hogy megtudja mindazt, ami egy emberről, mégoly zaklatott sorsa ellenére is, megtudható. Bosszúsan tekergeti fejét az asszony, harapós választ kapna a magát a sorsnak átadó fiatalember, ha megszólalna. De fel sem vetődik benne ennek a lehetősége, attól a pillanattól kezdve, hogy lefekteti az asztalkára a kezét, tudja, hogy aznapi kötelességét teljesíti, s ennél nagyobb feladatot most nem szükséges ellátnia.

– Összességében az róla a benyomásom, hogy ráncok nélküli lúzer, melák. De lehet, pusztán banga. Akár az apja. Kiszámolta a pénztárcájából az analízisért járó óradíjat, s le-

helyezte az asztalra. Korábban ez volt az a pillanat, amelytől előntött a megnyugvás. Most azonban nem éreztem azt a békét és csöndet magamban, amelyet meg lehet vásárolni...

A pszichológusa érzékeli a helyzetet, s előkap egy üveg Unicumot. Két pohárával tölt, az egyiket maga hajtja le.

- Képzeld, jelentkezett valaki, aki a csoporttársad volt a Yale-en. De nem tudok most rájönni a nevére.

- Azonos laborban dolgozott? Velem?

- Emlékezett, valami strandolásról, a melleden lévő anyajegyre. De rákérdeztem másra is. A témavezetőd, Nancy aszszonynevét is tudta például. És rám is emlékezett. Te mutattál be neki valami konferencián, itthon. Na és pégyéről is említett valamit.

- Mit a francot akart? - szisszen fel Judith.

- Este érkezik a Liszt Ferencre. Azért hívott, hogy feltétlenül fussunk össze. Téged is látna.

- Ezt utálom a vénülésben. Valaki felbukkan a múltból, ahelyett hogy megelégedne az elfeledettséggel.

## 5.

Az elkövetkező hetekben pocsekul alakul a közérzete, és szüntelen izzad. A megállíthatatlan veritékezést elviselhetlenebbé teszi, hogy időszakonként, bizonyos gondolatokra a szokásosnál is bőségesebben patazik homlokán a víz, s bőrének váladéka átáztatja a fehéreneműjét a testhajlataiban. Emiatt muszáj ruhát váltania, annak ellenére, hogy tél van, havas január. Azt találja ki, hogy ahányszor elfogja a hőhullám, nekiindul a dermedt városnak, így járja ki magából a kényelmetlenséget, s ekként vészeli át a belsejéből eredő, nyugtalanító időszakot. Ekként oldja meg azt, hogy képtelen gondolkodással megoldani a fizikai tünetekkel együtt járó problémáját. S annak következményét, a tehetetlenségét.

Az egyik napon véletlenül elvánszorog a folyóparthoz, s a többsávós útpályával körbekerített park szélén emelkedő magas épület mellett köt ki. A Lánchídnál. Feljebb húzza a fejére tekert sálát a homlokán, felbámul a homlokzatra, amikor megtorpan a hárompávás kovácsoltvas kapujában, s megállapítja, hogy az oromzaton, a fölkékben és a párkányokon annyi szobor található, amennyi a középületeken szokásos. Holott az építmény, bár újabban szálloda, egykor bérház volt, a tőzsdén dolgozók luxusigényét kiszolgáló lakások sorjázanak benne. Ugyanezen nap délutánján több olyan épülethez is elmegy, ahol sokszor megfordult ugyan, de az első emelet feletti magasság fölött egyiket sem nézte meg mindeddig. A szürkületben, amikor aznapra abbamarad heves verejtékezés, s túljut az oromzati timpanon angyalai által tartott koronás címer, a fölé emelt meredek tetőszerkezet boltozatán álló hősies szoboralak, az emeleti ablakok közötti falsíkok szorgalmat, gyűjtögetést, a jövőről gondoskodást allegorizáló parasztasszonyai és kétkezi munkás férfiai számbavételén, a növény- és madárszeretetet hirdető vörös-réz kiugrók, az egymással váltakozó kagylók, urnából kiomló virágkötegek és indafüzérek, a félemeletek háromszögletű kilépőerkélyei, a szépen megmunkált ördögfejekkel díszített erkélyrács, az itáliai hatást mutató reneszánsz korszából kinövő tulipánok és gránátalmák bokrán, és az emlékezetébe vési a homlokzatok majolika burkolóelemekből összerakott pannóit, a zárt erkély tetejére illesztett nyitott erkélyt, a hármas ablakok fölötti mező olaszorsóját, a részleteiben is megmunkált zászlótartó rudat, a florealis motívumok halmazát, megjegyyezheti az igyekezetet szimbolizáló, falon mászkáló méhecskéket, az ablakokat keretező sűrű virágfonatokat, s látja a tető íves párkányzatán a fehér mázas díszítőelemeket, büsztöket, a magyarok hódolatát fogadó Patrona Hungariae-mozaikot, az

angyalokat és az államférfiakat, mint aki nagyáruházból tért haza, lerogy a konyhában a székre, és ernyedten lóg mindkét keze, mint azoknak szokott, akik ugyan minden tárgyat megragadnak, de egyiket sem képesek kézben tartani. A lábánál kosárnyi krumpli hever.

Annyira kilátástalannak találja a helyzetét, az izzadást, az izzadásban elő-előtörő verejtékrohamokat, azt, hogy a teste bűdös és a szemfehérje sárgás, s a végtelen túrákat a városban, amelyet majd tíz éve el nem hagyott és lakóhelyének tekint, hogy a szokásosnál sűrűbben veszi igénybe az analízist. Amióta másodjára is visszatért Magyarországra – csaknem tíz éve –, bár eldöntötte, hogy élete végéig magyarnak marad, hetente, s egyetlen alkalmat sem kihagyva jár a pszichológusához. Az első visszatérte után szokik rá az élete ilyesfajta támogatására, Karáth doktor ajánlatára, amelyre aztán mindenkor igénye marad. Manapság hetente kétszer is felfekszik a kiállhatatlan huzatú díványra, amelyen akkor is ott marad a testének biztonságot nyújtó mélyedés, amikor feltápászkodik, fizet, s mosollyal ajkán elhagyja a női szagoktól áporodott rendelőt.

## 6.

Bárkivel előfordulnak szokatlan dolgok, de hogy vele is megtörténhet ilyesmi, arra mindeddig nem akadt példa. Éjszakánként számtalanszor útnak indul, útra kel, felkerekedik, nekiszalad, megindul, megkezdí rohanását, nekiiramodik a városnak, hajszolja magát, de reggelre örökké otthon, az ágyában találja magát. Ha visszafele olvassa a magasban láttakat, akkor sem lesz azoknak több értelmük, mint ha elejétől teszi.

Álmat sosem talál az éjszakáiban, bármikor riadjon is fel, éjfél után vagy hajnalban, az ébredésben nem dereng fel hol-

mi csillogó álommaradvány, mint kettéhasadt fekete kőben a fényes féldrágakő. Aztán, amikor töpreng, mi annak az oka, hogy zokogó unokahúgára ripakodik, hagyja abba kétségbeesett sírását, végtére is hármast kapott a fizikavizsgáján, ezzel szemben ő valaha megbukott ebből a tárgyból, rájön, a szokatlan dolgok előfordulásának aránya vészjóslóan megemelkedett. A végében a rózsamintás toalettpapírt használat előtt nem tépdeste lapok darabjaira, hanem a néhány méteres szalagokat használat után visszatekeri a hengerre. Mindezt praktikus eljárásnak találja. Amikor a pohárnyi vizet az éjjeliszekrényére helyezi, ahol a felnyitott könyv mellett az éjszakai pirulák hevernek szétszórta, a folyadék egyszer csak felforr, mintha mikrohullámú sütőbe rakta volna. Ámbár az üvegedény nem válik forróvá, fortyog benne a folyadék.

Amióta Budapestre végképp visszaérkezett, és egy szál magában él, távoli és annál is távolibb rokonai elől ugyanúgy elzárkózik, mint – egy-két kivételtől eltekintve – hajdani barátaitól. Nem szükséges hétköznapiokon reggel hétkor kelnie, de ha már felébred, összekapja magát, s megkezdi rendelését a jóshelyén kilenckor, s ott tartózkodik vacsoraidőig, nemegyszer tovább. Szavak között él, s amire az életben nem jut megfelelő szava, arról nem vesz tudomást. Apa, anya, család, macska s effélék nélkül telnek a napjai, továbbá olyanra sincs szüksége, amit a történet, a haza, az otthon vagy más, ezekhez hasonlatos szavakkal jelöl.

1950. január 14-én születik, Közép-Európában, Magyarországon keleti szélén, egy alföldi kisvárosban, Berettyóújfaluban, ahol azonban sosem tartózkodik. Anyja azért szüli oda, hogy a gyermek, ahányszor csak az igazolványába tekint, tudja, honnan származik. Berettyóújfalusi tehát, onnan való. S budapesti lakhelye ellenére Debrecenben, a Szent Anna utcában épült Svetitsben járja ki a középiskolát, s néhány év kima-

radás után – amikor katolikus neveltetéséről is lemond – az egyetemre, éppenséggel Szegedre kerül, de Budapest marad bejegyezve a személyi igazolványába. Családi kapcsolatai révén több évet tölt Nyugaton, főként az Államokban, ahol szakemberré, az itthoni klinikákon is keresett, mentális problémákkal foglalkozó munkatárssá képzi magát, de a szakmáját, hagyományos értelemben, hol ilyen, hol pedig amolyan okból sokáig nem műveli. A szakmájának azt a részét, amely a dolgok, események és érzelmek szétszerelésére specializálódik, gyűlöli, amely pedig az összerakásukra, kristályként történő felragyogtatására irányul, imádja. S amint mondja, amit Isten tervezett, azt Judith végzi el. Így van ez minden társadalomban, ahol az isten férfi.

Miután visszatér hosszúra nyúlt észak-amerikai tanulmányából, tudományos minősítéssel és jelentős konferenciatapasztalatokkal a táskájában, a nyolcvanas évek legvégén s néhány munkahelyváltás után úgy érzi, hogy kiegészült, s a környezeti feltételek sem adottak a tevékenységéhez, férjhez megy hát ahhoz a magas rendfokozatig előré katonatiszthez, akivel egy vagonban elhagyja az országot, de nem hajítja el a magyar állampolgárságát. Két és fél évi Kaszpi-tenger-parti, mediterrán hangulatokban bővelkedő kitérő után, lerongyolódva visszaérkezik Budapestre, magányosan, mint a gyűrűtlen ujj, s ahonnan hamarosan az utolsó orosz anyanyelvű zsidó menekülteket szállító repülőgéppel elhagyja ismét szülőhazáját, s – nem zsidó származása ellenére – politikai menekültként Jeruzsálemben telepedik le. Forgatagos évek következnek. Amíg Magyarországon a rendszerváltoztatás lezajlik, ő kimarad az ügyből, s a világ számos elegáns és biztonságos helyén megfordul, már-már azt hiszi, Európát végleg elfeledi. Előbb messzebbre, onnan még messzebbre helyezi át ügynöki tevékenysége színhelyét és alkalmi ottho-



nait. Ötvennégy évesen visszatér fiatalsága színhelyére, bér-  
lakásokat vásárol. Kedvtelésből és tapasztalatai kamatoztatá-  
sában bízva jósdát nyit a József utca 18.-ban. Pszichológusi,  
természetgyógyászati és etnográfiai ismereteihez gyakorlati  
érzék és finom kommunikációs technika párosul. S ennek  
köszönhetően ismertté és, mondhatni, népszerűvé válik,  
számos munkatárssal dolgozó, nemzetközi érdekerületű  
alvállalkozások sorát indítja be, amelyekben ugyan semmi  
munkát nem vállal, de a jövedelemre számot tart. Az egyik éj-  
szakai tévécsatorna szolgáltatásában nyújtott szereplését kö-  
vetően újabban telefonon is segít az ő támogatását és tanácsait  
keresőkön. E tevékenységének abban rejlik a titka, hogy bár  
fél óráig ingyen kap tanácsot a telefonáló, a telefonközpont  
az Amerikai Egyesült Államokban működik, s mert a vonal-  
ban a hang megkerüli a földgömböt, magas összeget fizet a  
páciens. Judith cégének jövedelme pedig a telefontársaságtól  
érkezik, így köszönik meg a vonal napi 24 órás használatát.

## 7.

Judith eredendően az összes, emberi beszédre képtelen élő-  
lénytől retteg, legyen az közönséges pók vagy apró denevér.  
Ennek ellenére akad néhány napja, amikor a lágybogarak  
világa után kutat, mégpedig akkora szenvedéllyel, hogy az  
bármely zoológusnak is dicsőségére válnék. A lágybogarak  
rokonsága iránti figyelme, mint annyi egyéb érdeklődése  
a közelmúltban, váratlanul, előzmény nélkül emelkedik ki  
belőle, mint vízből a döglött, többnapos hal, ámbár tudja,  
az emberfiában nincs semmi, aminek ne lenne előtörténete.  
Éppen emiatt, döbben rá, nem is a lágybogarak rendszerta-  
na, etológiája és ökológiája után kezd kutatni, hanem a róluk  
szóló ismeretek összegyűjtése révén az után, vajon miért vált  
fontossá számára az ízeltlábúak e sajátos csoportja, s annak

is egy apró köre. Szakkönyvtárak poros polcain lel fel bölcs könyveket, amelyekből megtudja, hogy ezen pöttömnyi lények némelyike szűznemzéssel szaporodik, azaz a nőténynek nincs szüksége arra, hogy a hím megtermékenyítse, anélkül is utódja lehet. Aztán arról is bizonyosságot szerez, hogy nem csupán Európában, hanem több kontinensen is honosak a csoport fajai, mivel nagyon ősi állatok, s még abból az időből származnak, amikor a földrészek között szoros kapcsolat létezett. Szóval kozmopoliták. Judith számára egyetlen, amúgy az amerikai lágybogarak rokonságába tartozó faj jelentette volna a megfejtést, ennek fölfedezéséhez azonban a városi gyűjtőkönyvtárak állományának silánysága miatt nem juthat el. Helyette megtudja, hogy hóféregnek nevezik azt a közönséges bogarat, amely a Kárpát-medencében rémítő tömegben fordul elő, a hideget valamilyen repedésben vagy lyukban tölti el, onnan kerül elő tavaszidő táján, ha mindent elönt a lé, és sodródik szét az olvadó havon.

Lassacsckán hozzáfér valamennyi lehetséges elméleti ismerethez. Egyetlen véletlen folytán betér a lakásához közeli könyvesboltba, és vásárol egy angol nyelvű állathatározót, s a kiadvány súlya ellenére azzal együtt kel reggelenként útra. Valódi lágybogarakat akar végezettel látni, mindegy, hogy hol, csak rendes formájában lássa. Nem tudja az ábrák és fényképek alapján elképzelni a centiméteres rovar, jóformán arra sem képes, hogy a szakkifejezések segítségével leírja a jószág alakját és formáját, színét, életmódját. S minden pocsolyába, hófoltba ragadt kora tavaszi bogár fölé hajolva lapozgatja a testes, terepmunkához alkalmatlan határozót, hogy annak segítségével végre kiválassza azt a hön hiányolt lényt, amely a koponyájába is befúrta magát. Buzgalma nem jár sok sikerrel, de tevékenykedése alatt egy csomó elképedt arcú járókelő is megbámulja. Meglehetősen szokatlan a budapesti belváros-

ban az az enyhén pohos és extravagáns öltözetű hölgy, aki orrát hol egy könyvbe, hol egy-egy járdarésbe dugva téblábol.

Közelebb kerül a megoldáshoz, amikor a Baross utcai zoológiai intézet második emeletének gyűjteményére rábukkan a világhálón. Hamarosan felhívja a gyűjteményvezetőt, hogy engedélyével fölkereshesse a nagyközönség elől elzárt, csak az oktatásban részt vevők, a szakemberek és a bogarak iránt mélyebben érdeklődők számára kutatható kollekción. A vonatottan beszélő gyűjteményvezető a telefonvégen sokáig töpreng, hogy eleget tegyen-e vagy sem Judith kérésének, s döntése meghozatala előtt alaposan meg kíván bizonyosodni szakismerete mélységéről. Amikor kiderül, Judith tisztában van azzal, hogy a tudományos világ ebben a pillanatban háromezer-háromszáz lágybogárfajt ismer, s hogy ezek közül a legtöbb típuspéldány az Állattárban található, megfelelőnek találja a szaktudását ahhoz, hogy a „tárgy iránt mélyebben érdeklődők” közé sorolja, de csupán egyetlen időpontot kínál fel a látogatásra.

Az emeleti bogárgyűjteménybe középkorú, sötét köpenyt viselő asszisztens vezetésével jut be, s a helyszín és a gyűjteményrész ismerőjeként ő biztosítja Judith számára, már ha igényelné, hangsúlyozza, miközben a hideg lépcsőházban kaptatnak fölfelé, a segítséget. Ugyanis a bogártípusok írógéppel írott jegyzéke 1950-ig áll rendelkezésre, amikor még csupán kilencezer típuspéldányt őrzött az intézmény, az utóbbi hatvanéves időszak bőséges anyagát – hárommillió új egyedről van szó – számítógépen tartják nyilván, és a rendszer oly bonyolult, hogy a katalógus Judith számára áttekinthetetlen. A jegyzékek alapján kereshető vissza, mely szekrényekben és fiókokban lehet a tár termekre osztott labirintusában föllelni azokat a példányokat, amelyek alapján egykor leírták a fajt, s amelyekhez minden új egyed rendszertani meghatározá-

sát viszonyítani szokás. Judith hamarosan megtudja, hogy a jegyzékek csakis a helyszínen tanulmányozhatók, így szükség van az asszisztens szolgálatkészségére.

Kigyűjtik a föld mindahány lágybogárfaja helyben megtalálható típuspéldányának katalógusadatát, alig van az ötvennél több, s azokat is, amelyeket eddig nem sikerült taxonomizálni, de biztosan nem hasonlatosak a meghatározott és ezután a tudományos világ számára nyilvánosságra hozott fajokhoz. Ekként 3329 a szám.

- Szépeknek találja őket?

Judith meg sem hallja a kérdést. De udvarias, hát rövid töprengés után válaszol.

- Nem, annak nem mondhatóak. Egyediek inkább, semmi mással össze nem téveszthetőek.

- Valóban, akadnak, akiknek a figyelmét leginkább az unikalitás kelti fel.

- Pontosan erről van szó.

- Érttem, asszonyom!

Fából készült, kulccsal zárható szekrényekkel berendezett raktártermek során haladnak át, mígnem elérik azt a sarokszobát, amely a természetükhez képest nagy fejű, kiugró szemű, a szemek közt hosszú, fonálforma csápot viselő, röpkés képtelen példányok gyűjtőhelyeként szolgál. Az otthonosan mozgó asszisztens Judith számára kikeresi az anyagot, egy munkaasztalhoz hozza és ráhelyezi a 40×50 centiméter méretű, üvegtetejű dobozokat. A fából készített tárolókban a típuspéldányokat, a kartondobozokban a csoporthoz tartozónak gondolt, de mélyebben nem identifikált s különböző földrajzi helyszínekről származó egyedeket.

- Nincsenek sokan. Elférnek egyetlen félszekrényben.

Judith letelepedik, felkattintja az asztali lámpát, s annak sárga fényében, kezében nagyítóval sorra szemügyre veszi

a pergamenszár az állattetemeket. Naftalinszagúak, aprók, ha összeszedi őket, beleférhetnének a két markába. Majd a dobozokban található, gombostűre tűzött példányok közül néhányat óvatosan kiemel, nem többet, mint kéttucatnyit, s azokat az asztalra ugyancsak odakészített üres kartondobozba szúrja át. S arra biztatja az asszisztenst, tekintsen rájuk, és segítsen abban, hogy megállapítsa, akad-e, s ha igen, mi bennük a közös.

- Ezek mindegyike egyetlen alcsalád tagja.

- Hogyan? - s Judith is a leválogatott és összehordott preparátumok fölé hajol. Megtörli a szemüvegét.

- Nos, ezek alkotják a Malthininae alcsaládot. Még sosem talákoztam olyan kutatójával e csoportnak, aki az önéhez hasonlóan biztossággal ismeri fel őket. - Az asztal mellé húz egy széket, s rátelepedik. A szimpla szolgálatkészségét felváltja a kollégák között szokásos segítőkészség.

Az asszony szemüveget vált. Így sikerül észrevétlenül letörölni arcáról a pórusaiban hirtelenjében megjelenő izzadságyöngyöket.

- Amúgy ezt a rendszertani csoportot már 1852-ben leírták, éppenséggel Kiesenwetter.

Judith kelleetlenül ugyan, de felvilágosítást kér. Attól tart, hogy a hirtelen megszerzett bizalom kettőjük között szétfoszlik. De nincs válaszája, nem tudja, ki is az a Kiesenwetter. Mintha mellékesen tenné, szelíden kihúzza a dobozból egy öszszeszáradt, de szabályszerűen elrendezett testű állatot. Azt vizslatja, miképpen van gombostűvel átszúrva a téglalap alapú papírlap, s ennek a csíknak a felső oldalára milyen óvatossággal és miként rögzítették a lágybogarat. Majd pedig - de ehhez újabb szemüveg-váltás válik szükségessé - a papír alatt közvetlenül található, vele azonos méretű másik lapocskára feliratát böngészi. Latinul, tetszetősen előredőlő betűkkel van

arra felírva az állat két szóból álló neve, amelyet nagy, álló betűk követnek. Kiesenwetter.

- Ki ez a Kiesenwetter?

- A cédulákon szokásosan feltüntetjük az élőlény neve mellett, aki leírja a fajt. Szóval aki rendszertanilag besorolja. Ebben az esetben az alcsalád fajainak ő a leírója. Máshol nyilván mások, ahogyan azok egyre-másra kerülnek elő a világ különböző tájairól.

- Értem én, köszönöm!

- És látom, abban is közösek, hogy egyik sem Kárpát-medencei! - dünyög orra alatt az asszisztens. - De nézzük csak! - és sorban kihúzogatja a tűket a hungarocellaljazatból, s megtekinteti az alsó papírlapok aljára írtakat. Mindegyiken egy-egy dátum, a begyűjtés percnyi pontos időpontja, és a helyszín, ahol a gyűjtés történt. - A Balkán-félszigetről, a Rodopéból. A Kaukázusból valahonnan. Azerbajdzsán, Baku. Korea, Szöul külvárosa. Ez pedig Észak-Afrikából, de már GPS-koordinátákkal. És Ausztráliából, Afrika egyes területeiről (Marokkó, Kongó, Kelet-Afrika), Délkelet-Ázsiából (Thaiföld, Nepál, Malajzia, Laosz, Indonézia, Tajvan), ugyancsak GPS-koordinátákkal. Ez Észak-Amerika, New York. Ez Adriáról, Murter sziget. Ez pedig Róma, majd meg Jeruzsálem. Szinte a teljes világ ebben a dobozban helyezkedik el! Mármost a lágybogarak ezen alcsaládjának a világa.

Judith kér egy nagyobb pohárnyi vizet. A földrajzi helyszínek között olyan egy sem akad, ahol ő maga ne fordult volna meg, egyikében-másikában pedig tartós ideig élt, vagy azt hitte egykor, hogy hosszabb ideig lakni fog. Gyors kortyokban iszik, és közben meg-megemeli keskeny vállát. Az álomból felébredő angyal emelgeti így a szárnyait. Aztán maga is egymás után megnézi a gombostűre szúrt alsó cetlik feliratait. A többségüket elmosódottnak találja.

- Igen, e további fajok leírását egykori munkatársunk végezte be. A fajnév végén, nézze, az ő neve áll. Papay. Olyan dél-amerikainak hangzik, nem? Szakmai berkekben jó nevű, bár magának való kutatóember. A referenciagyűjteményt is ő hozta létre, csak most senki nincs, aki azzal foglalkozna. Láthatja. - Aztán hozzáteszi: - És mindezt alig huszonöt év alatt.

- Mi is a neve?

- Pápay. Pápay Győző.

Judith ebben a pillanatban megszedül, de néhány pillanat múlva magához is tér. Életében először esik meg, hogy elkótyavetyél az idejéből néhány percet. Nem kár ugyan értük, menten ez jut eszébe, ahogy felocsúdik, csak ne volna ez a helyzet oly rettenetes kínos, de ezt már a pillanatnyi státuszára gondolja. Hiszen lecsúszva, félig oldalra borulva hever az asztallábnál.

- És ha jól láttam, a gyűjteményünkben egyetlen tagja sincs meg ennek az alcsaládnak - mondja a kapuban búcsúzkodó, még rémült asszisztens, aki rosszullete után az odarendelt taxihoz kíséri Judithot. - Igaz, azt Micromalthidaeknek is szokás elkülöníteni, annak ellenére, hogy csak egyetlen fajuk ismert. Én már hallottam felőle. Egy amerikai, kisebbfajta lény, ha minden igaz.

Judith második megszedülését a taxiban éli át. Eközben a jármű a lakása felé halad, s az eseményt a sofőr észre sem veszi. Judith önfegyelme örökké példás.

## 8.

Aztán eldönti, hogy józan érdeklődést mutat nevenincs ismerőse iránt. Ha mértéktartóan, szűkre szabott időbe szorítva is, de hajlandóságot mutat a vele való beszélgetésre. Pláne, ha ő fizeti a vendéglátást, nevet fel, miközben kifejti álláspontját a